

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Miloše Zdražila a soudců JUDr. Víta Pejška a JUDr. Ivety Derikové ve věci

žalobce: **XXX**, narozený XXX
bytem XXX
zastoupený advokátkou JUDr. Janou Staňkovou
sídlem Chrudim, Štěpánkova 83

proti

žalované: **XXX**, narozená XXX
bytem XXX
zastoupená advokátkou Mgr. Jítkou Snítílovou,
sídlem Praha 1, 28. října 1001/3

o vypořádání společného jmění manželů,

k odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Pardubicích ze dne 24. 9. 2018, č. j. 6 C 37/2012 - 759,

takto:

- I. **Rozsudek okresního soudu se ve výročí I. a II. potvrzuje.**
- II. **Rozsudek okresního soudu se ve výroku III. mění tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci vypořádací podíl ve výši 1 994 713 Kč do tří měsíců od právní moci tohoto rozsudku.**

- III. Žalobce je povinen nahradit České republice na účet Okresního soudu v Pardubicích náklady řízení státu ve výši 5 948,63 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Žalovaná je povinna nahradit České republice na účet Okresního soudu ve Svitavách náklady řízení státu ve výši 5.948,63 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- V. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před okresním soudem ani právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Shora označeným rozsudkem okresní soud určil, že ze zaniklého společného jmění účastníků se příkazuje do vlastnictví žalované pozemek parc. č. XXX v k.ú. XXX (výrok I.). Žalobci bylo uloženo uhradit pohledávku XXX, IČ XXX, ze smlouvy o poskytnutí hypotečního úvěru č. XXX ze dne 23. 5. 2000 u Českomoravské hypoteční banky, a.s. a smlouvy o postoupení pohledávky uzavřené mezi Hypoteční bankou, a.s. jako postupitelem a XXX jako postupníkem dne 22. 3. 2011 (výrok II.). Žalované bylo uloženo zaplatit žalobci vypořádací podíl ve výši 615.463,30 Kč do tří měsíců od právní moci rozsudku (výrok III.). Žalobci bylo uloženo nahradit žalované na nákladech řízení částku 1 551,37 Kč k rukám její zástupkyně (výrok IV.). Žalobci bylo uloženo nahradit České republice – Okresnímu soudu v Pardubicích náklady řízení státu ve výši 11.897,26 Kč (výrok V.).
2. Okresní soud rozhodoval o žalobě, kterou se žalobce domáhal vypořádání společného jmění manželů zaniklého rozvodem manželství účastníků rozsudkem Okresního soudu v Pardubicích ze dne 12. 5. 2011, č. j. 5C 225/2008-17, který nabyl právní moci téhož dne. Předmětem vypořádání žalobce učinil nemovité věci v katastrálním území a obci XXX, movité věci a majetkové hodnoty na účtech a dále obchodní podíl žalované ve společnosti XXX. Žalobce dále uvedl, že účastníci si za trvání manželství vzali úvěr u Hypoteční banky, a.s. a pohledávka z tohoto úvěru byla krátce před zánikem manželství účastníků postoupena XXX. Tento dluh účastníků byl předmětem řízení vedeného u Okresního soudu v Pardubicích pod sp. zn. 105C 49/2013. Žalobce uvedl, že za trvání manželství byla dále sjednána půjčka, která byla poskytnuta paní XXX, a to v celkové výši 295.000 Kč, tak jak o tom svědčí potvrzení o uznání dluhu. V neposlední řadě žalobce v řízení uplatnil vnos ze svých výlučných prostředků, jež byly použity na úhradu kupní ceny nemovitosti v XXX a na rekonstrukci domu. Uvedl, že na zaplacení kupní ceny domu č.p. XXX v XXX byla použita částka 437.500 Kč, kterou zaplatil výlučně ze svých peněz, neboť převáděl svůj členský podíl v SBD Hradec Králové. Smlouvu o převodu členského podílu podepisoval 18. 4. 2000, získal částku 254.750 Kč a pak další částku 675.250 Kč, celkem tak za převod členství v bytovém družstvu získal částku 930.000 Kč. Tato částka pak byla použita částečně na úhradu kupní ceny za dům v XXX a další částky byly investovány do oken, střechy, zateplení, koupelny, dlažeb, obkladů, dřevěných podlah, schodiště, nákupu kuchyňské linky a venkovní dlažby. Smlouvou ze dne 13. 9. 2000 prodal žalobce svůj pozemek v XXX a od kupujícího získal částku 100 000 Kč. I tuto investoval do rekonstrukce domu č.p. XXX. Po své matce, která zemřela dne XXX, žalobce zdědil částky 250.000 Kč a 29.012 Kč, které byly použity na úhradu splátky za dům. V průběhu řízení přišel žalobce s tvrzením, že za prodej pozemku

v XXX neobdržel částku 100.000 Kč, ale částku 485.760 Kč, která byla použita na rekonstrukci nemovitosti v XXX, obdobně byly použity i částky 576.000 Kč, kterou žalobce získal pronájmem bytu v XXX, 250.000 Kč, kterou měl na svém účtu před uzavřením manželství, a 350.000 Kč, kterou měl doma na hotovosti.

3. Žalovaná před okresním soudem uvedla, že do vypořádání společného jmění manželů je nutné zahrnout finanční prostředky na podnikatelském účtu žalobce. Poukázala na to, že za účelem zaplacení exekučně vymáhaného dluhu musela ještě za trvání manželství účastníků uzavřít smlouvu o půjčce s XXX na částku 195.036 Kč a tento dluh nebyl dosud uhrazen. Rovněž žalovaná uplatnila v řízení vnosy. Proti tvrzením žalobce namítala, že na zaplacení kupní ceny domu v XXX byla účastníkům poskytnuta půjčka ve výši 100.000 Kč, která byla v průběhu trvání manželství ze společných prostředků uhrazena. Od matky si žalovaná půjčila částku 337.500 Kč a později se s matkou dohodla na tom, že matka tyto finanční prostředky nebude požadovat a že budou považovány za dar matky žalované pro žalovanou. Na rekonstrukci nemovitosti č.p. XXX v XXX byly použity finanční prostředky žalované v částce 1.450.000 Kč, kterou žalovaná získala prodejem domu v XXX, a v částce 225.000 Kč, kterou získala prodejem pozemku.
4. Rozsudkem Okresního soudu v Pardubicích ze dne 14. 9. 2015, č. j. 6 C 37/2012-413, rozhodl okresní soud o vypořádání společného jmění manželů. Žalobce sice učinil předmětem vypořádání též dům č.p. XXX v XXX postavený na pozemku označeném jako stavební parcela č. XXX včetně tohoto pozemku a pozemku č. XXX v k.ú. a obci XXX, ale smlouvou ze dne 12. 12. 2001 se stala výlučným vlastníkem těchto nemovitých věcí žalovaná s právními účinky ke dni 13. 5. 2009, kdy doručila katastrálnímu úřadu návrh na vklad do katastru nemovitostí, a proto okresní soud tyto nemovité věci nevypořádal. Vzhledem k tomu, že na základě smlouvy o zúžení zákonem stanoveného rozsahu společného jmění manželů se výlučnou vlastnící domu č.p. XXX s pozemky v k.ú. a obci XXX stala žalovaná, byl rovněž pozemek č. XXX v k.ú. a obci XXX přikázán do vlastnictví žalované v ceně dle shodného prohlášení účastníků ve výši 57.000 Kč. Okresní soud nevypořádal ani obchodní podíl žalované a podnikatelský účet žalobce, neboť tyto majetkové hodnoty v době zániku společného jmění manželů již nepatřily účastníkům. Dluh účastníků z hypotečního úvěru postoupený Hypoteční bankou a.s. na XXX byl vypořádán tak, že jej okresní soud přikázal oběma účastníkům a platby zaplacené žalobcem věřiteli po rozvodu manželství zohlednil při výpočtu vypořádacího podílu. Další dluh vůči věřiteli XXX ze smlouvy o půjčce ve výši 195.036 Kč okresní soud nevypořádal, neboť minimálně od roku 2008 účastníci nevedli společnou domácnost a žalobce u půjčky přítomen nebyl, v důsledku čehož se nejedná o společný dluh. Dluh vůči věřitelce XXX ve výši 295.349 Kč okresní soud rovněž nevypořádal, neboť dluh vznikl po ukončení vedení společné domácnosti bez souhlasu žalované a navíc žalobce vypořádání tohoto dluhu uplatnil až po uplynutí tří let od rozvodu manželství. Okresní soud nezohlednil vnos žalobce z jeho výlučných prostředků na koupi domu č.p. XXX v XXX, neboť jednak nebylo hodnověrným způsobem prokázáno, že žalobce za převod členských práv a povinností k družstevnímu bytu získal jím tvrzenou částku 930.000 Kč, popř. částku 830.000 Kč uvedenou ve smlouvě, a dále z vyjádření žalobce učiněného v rámci opatrovnického řízení vedeného u Okresního soudu v Karviné – pobočky v Havířově vyplývá, že jedině finanční

prostředky, které převodem členských práv a povinností k družstevnímu bytu získal v částce 350.000 Kč, byly použity odlišným způsobem tak, že peníze vrátil své matce, která mu tyto finanční prostředky na úhradu členských práv a povinností poskytla. Další vnos žalobce ve výši 100.000 Kč (finanční prostředky získané prodejem pozemku žalobce v XXX) okresní soud zohlednil, neboť byl mezi účastníky nesporný. Pokud žalobce následně tvrdil, že výše vnosu činila 485.760 Kč, uplatnil žalobce tento vnos k vypořádání po uplynutí tří let od zániku manželství. Vnosy žalobce představované částkami 576.000 Kč z pronájmu bytu a 250.000 Kč z předmanželského účtu žalobce okresní soud nezohlednil, neboť žalobce netvrdil a neprokázal, že tyto finanční prostředky byly použity ve prospěch společného jmění účastníků, a navíc žalobce vypořádání těchto vnosů uplatnil až po uplynutí tří let od rozvodu manželství. Vnosy žalobce představované částkami 250.000 Kč a 29.012 Kč z dědictví po matce okresní soud nezohlednil, neboť žalobce neprokázal, že tyto finanční prostředky použil ke splácení úvěru účastníků. Vnos žalované ve výši 100.000 Kč nemohl být zohledněn, neboť uvedená částka byla získána za trvání manželství na základě smlouvy o půjčce a vrácena rovněž ještě za trvání manželství účastníků ze společných prostředků. Žalovaná dále tvrdila vnos ve výši 337.500 Kč (finanční prostředky půjčené od její matky, se kterou se následně žalovaná dohodla, že je budou považovat za dar). Žalovaná však neprokázala, že tyto finanční prostředky byly darem výlučně pro žalovanou. Ze stejných důvodů nemohl být zohledněn ani žalovanou tvrzený vnos na splátky úvěru u Hypoteční banky, a.s. V neposlední řadě byl žalovanou uplatněn vnos v částce 1.675.000 Kč (částka 1.450.000 Kč z prodeje domu a částka 225.000 Kč z prodeje pozemku) vynaložený z výlučných prostředků žalované na rekonstrukci domu č.p. XXX v XXX. Žalobce potvrdil, že uvedené finanční prostředky byly investovány do rekonstrukce nemovitosti č.p. XXX v XXX, konkrétně byly použity na zřízení přístavby pro matku žalované. Okresní soud proto tento vnos zohlednil. Po rekapitulaci ceny pozemku přikázaného do vlastnictví žalované ve výši 57.000 Kč, plateb zaplacených žalobcem na společný úvěr účastníků po rozvodu manželství ve výši 47.426,62 Kč a vnosu z výlučných prostředků žalobce na společný majetek ve výši 100.000 Kč na straně jedné a vnosu z výlučných prostředků žalované na společný majetek ve výši 1.675.000 Kč na straně druhé dospěl okresní soud k závěru, že žalobce je povinen zaplatit žalované vypořádací podíl ve výši 735.287 Kč.

5. Usnesením Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 28. 4. 2016, č. j. 18 Co 609/2015-445, byl rozsudek okresního soudu zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení, neboť rozsudek okresního soudu se stal pro svou vnitřní logickou rozporuplnost nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů. Okresní soud na str. 6 rozsudku měl za zjištěné, že ve smlouvě o zúžení společného jmění manželů ze dne 12. 12. 2001 „účastníci shodně prohlásili, že si jsou vědomi skutečnosti, že pro případ zániku jejich manželství budou povinni si vzájemně své majetkové nároky vypořádat“. Přesto okresní soud nevzal za základ výpočtu vypořádacího podílu obvyklou cenu domu čp. XXX se stavební parcelou č. XXX a s pozemkovou parcelou č. XXX v k.ú. XXX, který se dostal zúžením společného jmění manželů žalované, aniž došlo k vypořádání tohoto zúžení společného jmění manželů mezi účastníky. Zhojení této vady v odvolacím řízení bránila skutečnost, že okresní soud neprovedl žádné dokazování za účelem zjištění obvyklé ceny nemovitostí v jejich stavu (průběh rekonstrukcí apod.) ke dni zúžení

společného jmění manželů a v cenách obvyklých v době rozhodování soudu. Odvolací soud dále tehdy vytknul okresnímu soudu, že nevypořádal společný dluh účastníků vzniklý na základě smlouvy o poskytnutí hypotečního úvěru ze dne 23. 5. 2000, resp. jeho zůstatek ke dni rozvodu manželství, neboť výrok rozsudku okresního soudu nebyl v této části konstitutivním výrokem o vypořádání pasiva společného jmění manželů mezi bývalými manželi, nýbrž byl deklaratorním výrokem ukládajícím oběma účastníkům solidární splnění povinnosti vyplývající z právního vztahu ve prospěch osoby, jež nebyla účastníkem tohoto řízení a o jejímž právu již bylo pravomocně v dřívějším řízení rozhodnuto. Okresní soud namísto výpočtu vypořádacího podílu z obvyklé ceny nemovitostí, jež připadly do výlučného vlastnictví žalované, uložil žalobci, aby žalované přispěl na rekonstrukční práce na těchto nemovitostech prováděné v období od uzavření smlouvy o zúžení společného jmění manželů do podání návrhu na vklad výlučného vlastnického práva žalované z této smlouvy do katastru nemovitostí v celkové ceně 1.675.000 Kč. V důsledku toho nebylo možné rozsudek okresního soudu považovat za spravedlivé vypořádání společných věcí, práv, jiných majetkových hodnot a dluhů účastníků. Došlo k situaci, kdy ze společných i výlučných prostředků byly zhodnoceny nemovitosti v XXX, tyto nemovitosti se staly od roku 2009 výlučným vlastnictvím žalované a žalobci bylo uloženo zaplatit mnohasetisícovou částku žalované na vypořádací podíl, aniž se mu z masy vypořádaného společného jmění manželů cokoliv dostalo.

6. V dalším řízení okresní soud po částečném zastavení řízení ohledně movitých věcí přikázal opět pozemek p.p.č. XXX v k.ú. a obci XXX do vlastnictví žalované v obvyklé ceně podle souhlasného prohlášení účastníků ve výši 57.000 Kč. Obchodní podíl žalované ve společnosti 1. archivní, s.r.o. nevypořádal, neboť žalovaná svůj obchodní podíl převedla za trvání manželství na základě smlouvy o převodu obchodního podílu ze dne 18. 6. 2009 na jinou osobu, aniž se žalobce dovolal relativní neplatnosti tohoto převodu. Rovněž podnikatelský účet žalobce u společnosti UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s. č. XXX vypořádan nebyl, neboť k jeho zrušení došlo za trvání manželství ke dni 29. 10. 2010. Ohledně společných dluhů účastníci v řízení shodně uvedli, že v roce 2000 uzavřeli smlouvu o poskytnutí hypotečního úvěru ve výši 812.500 Kč na nákup nemovitosti č.p. XXX na st.p.č. XXX, stavební parcely č. XXX a pozemkové parcely č. XXX v k.ú. a obci XXX. Dne 22. 3. 2011 uzavřela Hypoteční banka, a.s. jako postupitel smlouvu o postoupení pohledávky s XXX jako postupníkem (ke dni 28. 2. 2011 činila pohledávka za dlužníky částku 59.141,62 Kč). U Okresního soudu v Pardubicích bylo pod sp. zn. 105C 49/2013 vedeno řízení o žalobě XXX proti XXX a XXX o zaplacení částky 47.426,62 Kč s příslušenstvím. Z obsahu spisu vyplývá, že žalobce se domáhal zaplacení jistiny, poplatku, smluvního úroku a smluvního úroku z prodlení proti oběma dlužníkům společně a nerozdílně. V řízení vedeném u Okresního soudu v Pardubicích pod sp. zn. 105C 49/2013 bylo zároveň prokázáno, že po zániku manželství účastníků plnil dne 15. 11. 2013 žalobce na tento dluh 45.161,62 Kč a 2.265 Kč, celkem 47.426,62 Kč. V řízení vedeném u Okresního soudu v Pardubicích pod sp. zn. 18C 217/2015 byl schválen smír účastníků řízení, kterým však nebyla řešena polovina částky 47.426,62 Kč projednávaná v řízení o vypořádání společného jmění manželů, nýbrž dalších 22.311,26 Kč. Další dluhy účastníků představované půjčkami ve výši nad míru přiměřenou jejich poměrům, které jednotliví účastníci převzali bez souhlasu druhého

v době, kdy spolu již nežili, nebyly vypořádány, neboť okresní soud je nepovažoval za společné. Žalobce v rámci řízení o vypořádání SJM uplatnil vnosi, které ze svých výlučných prostředků učinil na úhradu kupní ceny a na opravy a rekonstrukce domu č.p. XXX v XXX. Žalobce uvedl, že první splátku na úhradu kupní ceny ve výši 437.500 Kč zaplatil výlučně ze svých peněz. Žalobce však nebyl schopen přesně specifikovat, z jakých jeho finančních prostředků byla částka 437.500 Kč, představující část kupní ceny, nad rámec poskytnutého úvěru zaplacená, zda to byly peníze, které měl naspořeny, či zda se jednalo o peníze z nájmu bytu v XXX, z prodeje tohoto bytu, či z prodeje pozemku v XXX. Naopak žalovaná naprosto jasně a přesvědčivě uvádí, jakým způsobem bylo 437.500 Kč zaplacené a toto své tvrzení byla schopna i doložit, resp. prokázat. Žalobce dále uplatnil vnos ve výši 100.000 Kč s tím, že tyto finanční prostředky získal prodejem pozemku v XXX. Žalovaná v řízení potvrdila tento žalobcem tvrzený vnos, okresní soud proto částku 100.000 Kč v rámci vypořádání SJM jako vnos žalobce do společného majetku účastníků zohlednil, nikoliv však v částce dle tvrzení žalobce, s nímž přišel až později a které neprokázal. Nebyly prokázány ani další žalobcem tvrzené vnosi z jeho výlučných finančních prostředků do domu ve společném jmění manželů ještě před právními účinky vkladu smlouvy o jeho zúžení do katastru nemovitostí. Žalovaná uplatnila vnos ve výši 100.000 Kč představovaný finančními prostředky, které byly účastníkům půjčeny za trvání manželství a také ještě za trvání manželství ze společných peněz vráceny. Finanční prostředky ve výši 337.500 Kč poskytnuty účastníkům na pořízení domu č.p. XXX v XXX byly, ale žalovaná neprokázala, že to byl dar a že tento dar byl darován pouze jí. V řízení byl žalovanou dále uplatněn vnos v částce 1.675.000 Kč. Žalovaná uvedla, že prodejem domu získala částku 1.450.000 Kč a prodejem pozemku získala částku 225.000 Kč. Současně tvrdila, že tyto finanční prostředky byly použity na rekonstrukci nemovitosti č.p. XXX v XXX. Žalobce v řízení potvrdil, že uvedené finanční prostředky byly investovány do rekonstrukce nemovitosti č.p. XXX v XXX, upřesnil, že byly použity na přístavbu nemovitosti za účelem zřízení bydlení pro matku žalované. Uvedený vnos byl v rámci vypořádání SJM zohledněn. Okresní soud podle pokynu odvolacího soudu zahrnul do výpočtu vypořádacího podílu i majetek, o který bylo SJM za trvání manželství zúženo (pozemek st. č. XXX, jehož součástí je dům č.p. XXX v XXX, a pozemek p.č. XXX v k.ú. a obci XXX). Podle dohody o zúžení SJM sepsané notářským zápisem dne 12. 12. 2001 se výlučným vlastníkem těchto nemovitostí stala žalovaná. Vlastnictví však žalovaná nabyla až vkladem této smlouvy do katastru nemovitostí ke dni 13. 5. 2009. Podle závěru revizního znaleckého posudku činí obvyklá cena nemovitých věcí podle jejich stavu ke dni zúžení SJM a v aktuální cenové úrovni částku 5.460.000 Kč.

7. Při výpočtu vypořádacího podílu okresní soud dospěl k závěru, že jsou dány důvody, aby se odchýlil od rovnosti podílů účastníků na vypořádaném společném jmění manželů. Z provedeného dokazování vyplynulo, že žalovaná byla až do doby, než nastaly účinky smlouvy o zúžení SJM, přesvědčena o tom, že ze svých finančních prostředků získaných prodejem jiných svých nemovitostí, investuje opět do svého majetku, nikoliv do majetku účastníků. V tomto směru není důvod nevěřit žalované, že tomu bylo tak, jak v řízení tvrdila, neboť po zjištění, že vklad vlastnického práva proveden nebyl, podala tento návrh ihned sama. Pravdivosti tvrzení žalované nasvědčuje i ta skutečnost, že žalobce v roce 2009 vyvolal u soudu řízení o určení

neplatnosti smlouvy o zúžení SJM (sp. zn. 8C 171/2009) a když bylo toto řízení pravomocně ukončeno, podal žalobce v roce 2014 proti žalované návrh na určení vlastnictví k nemovitostem (sp. zn. 10C 186/2014). Žalobce po celou dobu trvání manželství účastníků, resp. do doby, kdy pro nefunkčnost manželství podala žalovaná v červenci 2008 návrh na rozvod manželství, sám návrh na vklad smlouvy o zúžení SJM do katastru nemovitostí nepodal. Z rozhodnutí o rozvodu manželství účastníků vyplývá, že XXX, se z tohoto vztahu narodilo nezletilé dítě. Ani poté, co účastníci v roce 2008 ukončili společné soužití ale ani poté, co bylo v roce 2011 manželství účastníků rozvedeno, nepřestal žalobce užívat nemovitosti, které v té době vlastnický náležely žalované. Žalobce naopak užívání nemovitostí žalované umožnil dalším osobám a vyklizení své nemovitosti se žalovaná byla nucena domáhat soudní cestou (sp. zn. 7C 30/2014), když pravomocně bylo toto řízení ukončeno až v polovině roku 2016. XXX. XXX XXX Důvodem pro snížení výše podílu žalobce na vypořádávaném SJM okresním soudem se stala skutečnost, že XXX, vedly soud k rozhodnutí o disparitě podílů a k nestejně výši podílů. V konkrétních poměrech projednávané věci a s ohledem na nežádoucí chování žalobce ve vztahu k nemovitému majetku okresní soud rozhodl, že žalobci připadá podíl ve výši 25 % hodnoty nemovitostí a tento závěr se promítl do povinnosti žalované zaplatit žalobci na vypořádání podílu z nemovitostí částku 1 379 250 Kč. Společný dluh účastníků z hypotečního úvěru byl přikázán žalobci. Protože žalobce po zániku manželství na tento dluh účastníků uhradil částku 47.426,62 Kč, měla by žalovaná žalobci zaplatit na vypořádání tohoto dluhu polovinu této částky, tedy vypořádací podíl 23.713,31 Kč. Vypořádací podíl, který by měla žalovaná žalobci zaplatit, se o tuto částku zvyšuje. Žalobce v řízení prokázal vnos z titulu prodeje pozemku v XXX ve výši 100.000 Kč. O polovinu této částky, tedy o částku 50.000 Kč, je třeba vypořádací podíl navýšit. To tedy znamená, že žalovaná by žalobci měla zaplatit vypořádací podíl ve výši 1.452.963,30 Kč. Současně však bylo zapotřebí zohlednit i vnos žalované ve výši 1.675 000 Kč. Polovinu této částky ve výši 837.500 Kč by měl zaplatit žalobce žalované. Po výpočtu všech uvedených dílčích částek činí vypořádací podíl 615.463,30 Kč ve prospěch žalobce.

8. Proti rozsudku okresního soudu podal žalobce odvolání. Namítal nesprávné skutkové a právní závěry okresního soudu při posuzování vnosů žalobce a nedůvodné uplatnění disparity podílů účastníků s odkazem na nežádoucí chování žalobce, které bylo předmětem šetření orgánů činných v trestním řízení. Trestní spis však připojen nebyl. Užití disparity navrhla žalovaná prostřednictvím své zástupkyně až v závěrečném návrhu, ke kterému neměl žalobce možnost vyjádřit se. Důvodem disparity podílů mohou být podle judikatury některé negativní okolnosti v manželství, jakož i princip zásluhovosti. Přihlédnout je třeba především ke skutečnostem, které měly vliv na hospodaření rodiny, a k péči o rodinu, která může vyvážit zásluhy o nabytí a udržení společného majetku. Příčiny rozvratu manželství nejsou pro stanovení vypořádacího podílu významné, pokud neměly přímý dopad na hospodaření se společným majetkem nebo na péči o rodinu. Míra zavinění rozvratu manželství není důvodem pro modifikaci podílů (rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 1112/2006). Podle názoru žalobce je v rozporu s dobrými mravy jednání žalované. Oba účastníci se chovali k nemovitostem od jejich získání v květnu 2000 a v květnu 2001, jako by tvořily jejich společné jmění. Prováděli rekonstrukce, vložili do nich investice a spláceli úvěr. V roce 2002 vznikl spor mezi bratrem žalobce a účastníky o doplacení

ceny za dílo. Po celou dobu vedení sporu u Okresního soudu v Pardubicích pod sp. zn. 10 C 96/2002 nikdo nezmínil, že by snad nemovitost nebyla ve společném jmění manželů. Stav nemovitosti v roce 2009 byl zcela jiný než v době uzavření dohody v roce 2001. Po celou dobu rekonstrukce to byl žalobce, kdo vystupoval jako stavebník, což by nemohl činit, kdyby nemovitost byla ve výlučném vlastnictví žalované. Není obvyklé, aby dohoda o zúžení SJM uzavřená v roce 2001 byla doručena katastrálnímu úřadu až v roce 2009, jak učinila žalovaná, když doručila návrh na vklad katastrálnímu úřadu až po zahájení rozvodového řízení. Svědkyně XXX vypověděla, že když se žalobce dozvěděl o existenci dohody, tvrdil svědkyni jako své zástupkyni, že u notářky nikdy nebyl a dohodu nepodepsal. Je nepřipadné uplatnit disparitu podílů za situace, kdy žalobce po rozvodu bydlel v předmětné nemovitosti, neboť vedl spor o určení neplatnosti dohody o zúžení SJM a doufal až do roku 2013 v úspěch v tomto sporu. Žalobce nakonec opakoval svá tvrzení o vnosech z výlučných prostředků do nemovitosti, která okresní soud neměl za prokázanou. Navrhl, aby odvolací soud změnil rozsudek okresního soudu ve výroku o výši vypořádacího podílu tak, že hodnotu nemovitosti rozdělí mezi účastníky po jedné polovině, zahrne mezi pasiva pohledávku XXX, vnos žalované 1.675.000 Kč a vnos žalobce 1.594.772 Kč (485.760 + 830.000 + 279.012) a uloží žalované, aby zaplatila žalobci vypořádací podíl ve výši 2.742.099 Kč.

9. Žalovaná ve vyjádření k odvolání uvedla, že okresní soud aplikoval princip disparity podílů v souladu se zákonem a judikaturou. Žalovaná navrhovala užití nerovnosti podílů opakovaně, stejně jako užití principu redukce vnosů, když navíc soud by mohl zákonné ustanovení aplikovat i bez návrhu. Okresní soud dospěl k závěru, že vůle žalované vyjádřená v dohodě o zúžení SJM ze dne 12. 12. 2001 směřovala k tomu, aby mohla investovat své a matčiny finance do domu, který by vlastnila. Svým jednáním, resp. opomenutím, chtěl žalobce docílit toho, aby žalobkyně investovala do společného majetku. I další počínání žalobce (XXX) jsou okolnosti, které ve světle judikatury podmiňují užití principu disparity podílů. Investice žalované (a její matky) do domu byly nesrovnatelně vyšší než investice žalobce. Není pochyb, že ve prospěch žalované lze uplatnit i tzv. princip zásluhovosti. Naopak rozhodnutí o rovnosti podílů by bylo rozhodnutím v rozporu s dobrými mravy. Pokud žalobce uvádí, že míra zavinění rozvratu manželství není důvodem pro modifikaci výše podílů při vypořádání SJM, pak okresní soud míru zavinění jako důvod disparity neuvádí. I kdyby žalobce byl doufal v úspěch ve sporu o určení neplatnosti dohody o zúžení SJM, jak uvádí v odvolání, neměl právo užívat dům se svou novou rodinou a zamezovat žalované vstup do nemovitosti, za což byl odsouzen, nebo jí za užívání nemovitosti neplatit odpovídající podíl nájmu. V rozporu s dobrými mravy je i skutečnost, že žalobce uváděl před soudem nepravdivá tvrzení, že nebyl přítomen sepsu dohody o zúžení SJM a že investoval do nemovitosti své úspory. Žalovaná se ztotožnila zcela se závěry okresního soudu týkajícími se výše prokázaných vnosů žalobce. V průběhu řízení zastávala žalovaná názor, že dům nebyl součástí SJM ke dni zániku manželství a že dohodou o zúžení SJM ze dne 12. 12. 2001 byla vlastnická práva účastníků k domu vypořádána. Vázat účinky dohody mezi účastníky na den vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí by bylo podle názoru žalované zbytečným formalismem, který by popíral smysl uzavřené dohody. Vnosy žalobce do domu tak byly investicemi z výlučného majetku žalobce do výlučného majetku žalované, a proto nemohou být

vypořádány v řízení o vypořádání společného jmění manželů. Pokud má být ve světle zrušujícího usnesení odvolacího soudu vypořádána hodnota domu, protože tak dosud učiněno nebylo, bylo by to možné dle názoru žalované provést jediné podle stavu domu ke dni podpisu dohody o zúžení SJM, tedy ke dni 12. 12. 2001. Hodnota domu v jeho stavu k tomuto dni v cenách v době rozhodování soudu byla 4.0460.000 Kč. Při disparitě 25% ku 75% a započtení všech věcí, závazků a redukcí žalobcova vnosu by měla žalovaná vyplatit žalobci částku 37.963 Kč. Takto navrhla žalovaná změnit rozsudek okresního soudu.

10. Odvolací soud po zjištění, že odvolání bylo podáno včas (§ 204 o. s. ř.), osobou k němu oprávněnou (§ 201 o.s.ř.), je přípustné a obsahuje náležitosti dle § 205 odst. 1 o.s.ř., rozsudek okresního soudu z podnětu odvolání a v jeho mezích přezkoumal (§ 212 a § 212a odst. 1 o.s.ř.), když přihlížel i k důvodům v odvolání výslovně neuplatněným.
11. Dle § 206 odst. 1 o. s. ř. podá-li ten, kdo je k tomu oprávněn, včas přípustné odvolání, nenabývá rozhodnutí právní moci, dokud o odvolání pravomocně nerozhodne odvolací soud. Dle odst. 2 bylo-li však rozhodnuto o několika právech se samostatným skutkovým základem nebo týká-li se rozhodnutí několika účastníků, z nichž každý jedná v řízení sám za sebe (§ 91 odst. 1) a odvolání se výslovně vztahuje jen na některá práva nebo na některé účastníky, není právní moc výroku, který není napaden, odvoláním dotčena. To neplatí v případech, kdy na rozhodnutí o napadeném výroku je závislý výrok, který odvoláním nebyl výslovně dotčen, nebo jestliže z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání poměru mezi účastníky. Dle odst. 3 právní moc ostatních výroků není dotčena také tehdy, jestliže odvolání směřuje pouze proti výroku o nákladech řízení, o příslušenství pohledávky, o lhůtě k plnění nebo o předběžné vykonatelnosti rozsudku.
12. Dle § 212 písm. c/o. s. ř. odvolací soud projedná věc v mezích, ve kterých se odvolatel domáhá přezkoumání rozhodnutí. Tímto rozsahem není vázán, jestliže z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky.
13. Rozsudek o vypořádání společného jmění manželů přezkoumá odvolací soud v celém rozsahu bez ohledu na vymezení předmětu odvolacího řízení odvolatelem, ledaže by snad odvolatel brojil jen proti lhůtě k plnění nebo proti výroku o náhradě nákladů řízení. To znamená, že v případě rozsudku o vypořádání společného jmění manželů se nelze odvolat jen proti některým výrokům o přikázání věcí ze zaniklého společného jmění manželů do výlučného vlastnictví některého z účastníků nebo jen proti výroku o zaplacení vypořádacího podílu, aniž by se předmětem odvolacího řízení staly všechny výroky rozsudku okresního soudu, jimiž došlo k vypořádání.
14. Odvolací soud vyšel ze skutkových zjištění učiněných soudem prvního stupně, která jsou podrobně popsána v odůvodnění napadeného rozhodnutí, včetně důkazních prostředků, o něž se opírají; odvolací soud proto na ně pro stručnost odkazuje.
15. Vypořádání společného jmění manželů, zaniklého (resp. zrušeného či zúženého) před 1. lednem 2014, se řídí občanským zákoníkem č. 40/1964 Sb. – viz rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29.4.2015, sp. zn. 22 Cdo 3779/2014, přijatý do Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek jako Rc 103/2015.

16. Společné jmění manželů tvoří a/ majetek nabytý některým z manželů nebo jimi oběma společně za trvání manželství, s výjimkou majetku získaného dědictvím nebo darem, majetku nabytého jedním z manželů za majetek náležející do výlučného vlastnictví tohoto manžela, jakož i věcí, které podle své povahy slouží osobní potřebě jen jednoho z manželů, a věcí vydaných v rámci předpisů o restituci majetku jednoho z manželů, který měl vydanou věc ve vlastnictví před uzavřením manželství a nebo jemuž byla věc vydána jako právnímu nástupci původního vlastníka, b/ závazky, které některému z manželů nebo oběma manželům společně vznikly za trvání manželství, s výjimkou závazků týkajících se majetku, který náleží výhradně jednomu z nich, a závazků, jejichž rozsah přesahuje míru přiměřenou majetkovým poměrům manželů, které převzal jeden z nich bez souhlasu druhého (§ 143 odst. 1 občanského zákoníku ve znění účinném do 31. 12. 2013). Pokud není prokázán opak, má se za to, že majetek nabytý a závazky vzniklé za trvání manželství tvoří společné jmění manželů (§ 144 občanského zákoníku ve znění účinném do 31. 12. 2013).
17. Společné jmění manželů zaniká zánikem manželství. Zanikne-li společné jmění manželů, provede se vypořádání, při němž se vychází z toho, že podíly obou manželů na majetku patřícím do jejich společného jmění jsou stejné. Každý z manželů je oprávněn požadovat, aby mu bylo uhrazeno, co ze svého vynaložil na společný majetek, a je povinen nahradit, co ze společného majetku bylo vynaloženo na jeho ostatní majetek. Stejně tak se vychází z toho, že závazky obou manželů vzniklé za trvání manželství jsou povinni manželé splnit rovným dílem. Při vypořádání se přihlédne především k potřebám nezletilých dětí, k tomu, jak se každý z manželů staral o rodinu, a k tomu, jak se zasloužil o nabytí a udržení společného jmění. Při určení míry přičinění je třeba vzít též zřetel k péči o děti a k obstarávání společné domácnosti (§ 149 občanského zákoníku ve znění účinném do 31. 12. 2013). Neprovede-li se vypořádání dohodou, provede je na návrh některého z manželů soud (§ 150 odst. 2 občanského zákoníku ve znění účinném do 31. 12. 2013).
18. Z hlediska právního posouzení věci se stala významnou otázkou, zda „dohodou o zúžení zákonem stanoveného rozsahu společného jmění manželů“ uzavřenou dne 12.12.2001 ve formě notářského zápisu sepsaného notářkou JUDr. Janou Čírtkovou NZ 337/2001, na základě níž následně s právními účinky ke dni 13.5.2009 došlo k vkladu výlučného vlastnického práva žalované k domu č.p. XXX na stavební parcele č. XXX, ke stavební parcele č. XXX a k pozemkové parcele č. XXX v k.ú. XXX do katastru nemovitostí, bylo společné jmění manželů ohledně tam uvedených nemovitostí nejen zúženo, ale i beze zbytku vypořádáno.
19. Dle § 143a odst. 1 obč. zák. ve znění účinném od 1. 8. 1998 do 31. 12. 2013 manželé mohou smlouvou uzavřenou formou notářského zápisu rozšířit nebo zúžit stanovený rozsah společného jmění manželů. Takto mohou manželé změnit rozsah majetku a závazků nabytých či vzniklých v budoucnosti, ale i majetku a závazků, které již tvoří jejich společné jmění. Předmětem této smlouvy mohou být i jednotlivé majetkové hodnoty a závazky. Jestliže je předmětem smlouvy nemovitost, která již náleží do společného jmění manželů nebo do výlučného majetku jednoho z nich, nabývá smlouva účinnosti vkladem do katastru nemovitostí.

20. Zúžením společného jmění manželé smluvně rozšiřují zákonný okruh vyluk z předmětu společného jmění. Ta část majetku, kterou manželé smluvně z předmětu společného jmění vyloučili, podléhá vypořádání jako v případě zániku společného jmění (viz rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 183/2008). V případě zúžení společného jmění manželů smlouvou ve formě notářského zápisu o veškeré movité a nemovité věci, které tvoří jejich společné jmění, vyjma věcí tvořících obvyklé vybavení společné domácnosti, následuje zpravidla uzavření dohody o vypořádání společného jmění manželů, která nemusí mít formu notářského zápisu (viz rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 4773/2018). Výjimkou se stává případ upravený v § 143a odst. 1 větě třetí obč. zák., podle níž předmětem smlouvy o zúžení společného jmění manželů mohou být i jednotlivé majetkové hodnoty a závazky. Tehdy zpravidla dochází ve smlouvě uzavřené mezi manžely formou notářského zápisu též k vypořádání předmětných jednotlivých majetkových hodnot nebo závazků, v důsledku čehož není třeba uzavírat další dohodu, ani se domáhat vypořádání rozsudkem soudu. Zúžení společného jmění manželů o jednotlivou nemovitou věc a jeho vypořádání se v takovém případě zapisuje vkladem do katastru nemovitostí na základě smlouvy o zúžení společného jmění manželů.
21. V projednávané věci se však „dohoda o zúžení zákonem stanoveného rozsahu společného jmění manželů“ uzavřená dne 12. 12. 2001 ve formě notářského zápisu sepsaného notářkou JUDr. Janou Čírtkovou NZ 337/2001 shora uvedeným předpokladům vymyká. Toto zúžení společného jmění manželů o jednotlivé nemovité věci účastníků sice výslovně zahrnuje i vypořádání v tom směru, komu budou předmětné nemovitosti s účinky ke dni podání návrhu na vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí přikázány, ale namísto ujednání o vypořádacím podílu (např. že účastníci si nejsou povinni plnit ničeho) se účastníci dohodli, že „... pro případ zániku jejich manželství budou povinni si vzájemně své majetkové nároky vypořádat.“ Proto odvolací soud trvá na svém názoru, že ačkoliv jinak obvykle dochází k vypořádání smluvně zúženého společného jmění manželů o jednotlivé majetkové hodnoty nebo závazky již v samotné smlouvě, v projednávané věci měl být majetkový nárok žalobce na vypořádací podíl vypořádán až po zániku manželství. Vzhledem k tomu, že se účastníci na vypořádání nedohodli a žalobce uplatnil vypořádání nemovitých věcí v tomto řízení, okresní soud správně a v souladu s pokynem odvolacího soudu zohlednil při vypořádání cenu obvyklou předmětných nemovitých věcí ve výši 5 460 000 Kč, která byla zjištěna revizním znaleckým posudkem podle stavu nemovitých věcí v době právních účinků smlouvy o zúžení společného jmění manželů a v cenách v době rozhodování soudu.
22. Pro oceňování vypořádávaného bezpodílového spoluvlastnictví manželů (obdobně SJM) obecně platí zásada vyjádřená již ve stanovisku občanskoprávního kolegia Nejvyššího soudu ČR publikovaném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek jako Rc 42/1972 (viz též rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 2 Cdon 2060/97, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek jako Rc 11/2001), že při oceňování věcí, které náležejí do vypořádávaného bezpodílového spoluvlastnictví, se vychází ze stavu věci ke dni zániku bezpodílového spoluvlastnictví, ale z její ceny v době, kdy se provádí vypořádání. Nejvyšší soud v další judikatuře uvedl, že uvedený názor nelze absolutizovat, a souhlasil s názorem, který je vyjádřen v monografii

Společné jmění manželů v teorii a judikatuře, 2. vydání, Praha: ASPI, a. s., 2007, str. 217, podle kterého výše uvedené pravidlo platí v případě, že jde o věc, kterou užíval na základě dohody ten účastník, kterému je přikazována, nebo ji užívali oba a nedošlo k jejímu nadměrnému, mimořádnému opotřebení či poškození (viz rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 3285/2007). V jiných rozhodnutích se Nejvyšší soud zabýval i posouzením stavu, kdy v období mezi zánikem (obdobně zúžením) a vypořádáním vynaložili účastníci investice do nevypořádané věci (viz rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 2735/2007).

23. Protože po uzavření „dohody o zúžení zákonem stanoveného rozsahu společného jmění manželů“ ze dne 12. 12. 2001 užívali nemovitosti nejen oba účastníci, ale též výlučně žalobce, kterému nemovitost nebyla do vlastnictví přikázána, a cena nemovitostí podle znaleckého posudku provedeného k důkazu před okresním soudem doznala v tomto mezidobí značné změny, vycházel soud při vypořádání obvyklé ceny domu s pozemky z obvyklé ceny nemovitostí nikoliv ve stavu ke dni uzavření „dohody o zúžení zákonem stanoveného rozsahu společného jmění manželů“ ze dne 12. 12. 2001, ale ve stavu pozdějším v roce 2009, kdy se nabytím právních účinků této dohody stala výlučným vlastníkem žalovaná. Investice z výlučných prostředků vynaložené do té doby pak byly zohledněny jako vnosy do sice zúženého, ale nevypořádaného majetku ve společném jmění manželů (viz odst. 29 tohoto rozsudku). Odvolací soud zvažoval, jestli nevycházet ze stavu ještě pozdějšího s ohledem na pokračující užívání domu s pozemky žalobcem, ale dospěl k závěru, že v době, kdy již byla výlučným vlastníkem domu a pozemků žalovaná, bylo možné řešit majetkové nároky týkající se užívání domu žalobcem a z toho vyplývajícího tvrzeného zanedbání údržby domu v samostatném řízení, v němž žalovaná byla věcně legitimována k uplatnění svých práv, ať již na vydání bezdůvodného obohacení vzniklého užíváním domu v jejím výlučném vlastnictví bez právního důvodu, nebo na náhradu škody vzniklé na nemovitých věcech v důsledku jejich neoprávněného užívání žalobcem.
24. Při rozhodování o vypořádání pozemku označeného jako parcela č. XXX v k.ú. XXX soud správně vycházel ze souhlasných prohlášení účastníků o tom, že pozemek má být přikázán žalované v ceně obvyklé 57 000 Kč, která byla mezi účastníky nespornou.
25. Okresní soud rovněž správně nevypořádal majetkovou hodnotu – obchodní podíl žalované v 1. archivní s.r.o., neboť dokazováním bylo prokázáno, že tato majetková hodnota nepatřila žalované kde dni zániku manželství. Dojde-li k platnému prodeji věci (obdobně k převodu majetkové hodnoty) tvořící součást společného jmění manželů za trvání manželství, je předmětem vypořádání společného jmění částka za prodej získaná, nikoliv tzv. obvyklá cena takové věci (majetkové hodnoty) zjištěná ke dni zániku společného jmění. Jestliže jde o právní jednání, jehož prostřednictvím je nakládáno s majetkem tvořícím součást SJM, které je právním jednáním platným, ať již proto, že jej učinili oba manželé ve shodě, nebo proto, že jej učinil pouze jeden z manželů bez souhlasu druhého, ale tento manžel se relativní neplatnosti takového právního úkonu nedovolal, důsledkem existence takového jednání je skutečnost, že majetek, jehož se týká, je zákonem předvídaným způsobem vyveden z režimu společného jmění manželů (viz rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 3457/2018). Žalobce se mohl domáhat jedině

vypořádání peněžité částky získané za převedený obchodní podíl, což však do tří let od zániku manželství neučinil.

26. O vypořádání společného dluhu účastníků ze smlouvy o hypotečním úvěru rozhodl okresní soud správně tak, že dluh přikázal žalobci, který na něj po rozvodu manželství dne 15. 11. 2013 plnil v částkách 45.161 Kč a 2.265 Kč, celkem 47.426,62 Kč. Žalobce sice po rozvodu manželství do doby vypořádání společného jmění manželů plnil i na příslušenství společného dluhu další platbou, ale jeho nárok z toho vzniklý byl již projednán v samostatném řízení a žalovaná se v soudem schváleném smíru zavázala mu na tuto další platbu přispět.
27. O dalších dluzích účastníků uplatněných z obou stran, které převzali jednotliví účastníci v řádu stovek tisíc Kč bez souhlasu druhého z nich v době, kdy spolu již nežili, uzavřel okresní soud správně, že tyto dluhy nepatřily do společného jmění manželů, neboť jejich rozsah přesahuje míru přiměřenou majetkovým poměrům manželů.
28. Odvolací soud se ztotožnil i se skutkovými a právními závěry ohledně vnosů z výlučného vlastnictví žalobce do společného jmění manželů. Zaplacení první splátky na kupní cenu domu ve výši 437.500 Kč z výlučných prostředků žalobce prokázáno nebylo, naopak jiné důkazy podle zjištění okresního soudu vyvracejí tvrzení žalobce. Vnos ve výši 100.000 Kč z výnosu prodeje pozemku prokázán a zohledněn při výpočtu vypořádacího podílu byl. Ostatní vnosy žalobce prokázány nebyly.
29. Vnosy z výlučného vlastnictví žalované do společného jmění manželů byly před okresním soudem prokázány ve výši 1.675.000 Kč (1.450.000 Kč a 225.000 Kč). K těmto vnosům došlo sice po uzavření smlouvy o zúžení společného jmění manželů, ale ještě v době před nabytím právních účinků vkladu vlastnického práva žalované do katastru nemovitostí, tj. v době, kdy předmětné nemovité věci patřily do společného jmění manželů.
30. Důvodem k disparitě vypořádacích podílů mohou být negativní okolnosti v manželství, jakož i princip zásluhovosti, případně další okolnosti. Základní tezí při uplatnění principu zásluhovosti je, že odklon od rovnosti podílů manželů je namístě jenom za situace, kdy zvýšené úsilí jednoho z manželů zajistilo nabytí a udržení majetku značné hodnoty (rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 1781/2004). Pokud jeden z manželů pečuje řádně o společnou domácnost, přichází do úvahy disparita podílů jen v případě mimořádných zásluh druhého manžela o nabytí společného majetku. Jestliže druhému z manželů nelze vytýkat nedostatek péče o rodinu a – v mezích jeho možností – o společný majetek, je rozhodnutí o disparitě naprosto výjimečné a musí být odůvodněno mimořádnými okolnostmi daného případu. Jinak je tomu ovšem v případě, kdy jeden z manželů své povinnosti týkající se rodiny a společného majetku bez důvodu přijatelného z hlediska dobrých mravů zanedbával; pak je namístě rozhodnout o disparitě podílů (rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 1096/2011, sp. zn. 22 Cdo 3000/2011 a sp. zn. 22 Cdo 3976/2011). Ve vztahu k negativním okolnostem v manželství je třeba dodat, že výši vypořádacího podílu jednoho z bývalých manželů na zaniklém společném jmění nemůže soud snížit jen proto, že zjevnou příčinou rozvratu manželství účastníků byl XXX (rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 2921/2005 a sp. zn. 22 Cdo 1112/2006). Příčiny rozpadu

manželství nejsou pro stanovení výše podílu manželů na jejich vypořádávaném společném jmění významné, pokud neměly přímý dopad na hospodaření se společným majetkem nebo na péči o rodinu (rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 3110/2010).

31. K tvrzením žalované o jejich zásluhách při nabytí a udržení společného majetku je třeba uvést, že odvolací soud neshledal její mimořádné zásluhy o nabytí společného majetku, ani to, že by se žalovaná zasloužila o nabytí a udržení společného majetku v době, kdy žalobce zanedbával péči o rodinu a společný majetek. Samotné částečné financování investic do společných nemovitých věcí z výlučných prostředků žalované takovou zásluhou není, neboť se promítlo do vypořádacího podílu náležitě již zohledněním vnosů žalované na společný majetek. Z dokazování provedeného okresním soudem vyplývá, XXX. Jednání žalobce v době rozvratu manželství však kauzálně nesouvisí s dobou, kdy účastníci nabyli majetek, který je nyní vypořádáván.
32. Odvolací soud z uvedených důvodů nesouhlasí s dílčím závěrem okresního soudu, že je dán důvod odchytil se od rovnosti podílů obou účastníků. Nebylo totiž zjištěno, že by se jeden z nich zasloužil o nabytí a udržení majetku ve společném jmění manželů mimořádně více, čímž nejsou dotčeny finanční investice zohledněné jako vnosy účastníků do společného majetku, ani to, že by se jeden z manželů v době rozhodné pro posouzení nabytí tohoto majetku nestaral o rodinu a společný majetek. Jediné, co ze závěrů okresního soudu nepochybně vyplývá, je to, že žalobce XXX a že následkem rozvratu manželství vznikl spor mezi účastníky o tom, jestli společné jmění manželů bylo ohledně domu s pozemky v XXX zúženo, nebo nikoliv.
33. Protože odvolací soud na rozdíl od soudu prvního stupně vycházel ze stejných podílů účastníků na vypořádávaném majetku, poznamenává jen na okraj, že pokud okresní soud stanovil odlišný poměr podílů účastníků na jejich domě s pozemky, pak měl uložit žalovanému, aby uhradil svůj podíl na vnosech žalované do společného majetku ve stejném rozsahu, neboť jinak založil zjevně nespravedlivý výsledek vypořádání. Základním pravidlem je, že to, co každý z manželů vynaložil na společný majetek ze svého, mu má být uhrazeno ze společného majetku; druhým manželem však jen ve výši odpovídající poměru velikosti podílu, kterého se každému z nich dostává ze společného majetku (rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 4509/2011).
34. Ze shrnutí výše uvedených věcí, práv, jiných majetkových hodnot, závazků a vnosů vyplývá, že se žalobci ze společného jmění manželů nedostalo ničeho. Naopak po rozvodu manželství zaplatil zůstatek společného úvěru ve výši rozhodné pro toto vypořádání 47.426,62 Kč (další platby zohledněny v samostatném řízení) a před rozvodem manželství vynaložil ze svého 100.000 Kč na společný majetek. Žalované se ze společného jmění manželů dostalo nemovitých věcí v obvyklé ceně 5.460.000 Kč a 57.000 Kč. V její prospěch je třeba započítat vnos ze svého ve výši 1.675.000 Kč na tyto nemovité věci. Vyjádřeno v penězích se tak žalobci dostalo -147.426,62 Kč a žalované + 3.842.000 Kč ($5.460\,000 + 57.000 - 1.675.000$). Rozdíl mezi uvedenými částkami činí 3.989.426,62 Kč.
35. Polovina rozdílu mezi uvedenými částkami představuje částku 1.994.713 Kč, kterou je povinna zaplatit žalovaná žalobci na celkové vypořádání společného jmění manželů.

36. Odvolací soud proto podle § 219 o. s. ř. potvrdil rozsudek okresního soudu ve výrocích I. - II. a podle § 220 odst. 1 písm. a/ o. s. ř. změnil rozsudek okresního soudu ve výroku III. tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 1 994 713 Kč. Lhůtu k plnění stanovil odvolací soud ve smyslu § 160 odst. 1 o. s. ř. s ohledem na výši částky tříměsíční, aby případně umožnil žalované obstarat úvěr, z něhož by mohl být vypořádací podíl zaplacen.
37. Dle § 224 odst. 1, 2 a § 142 odst. 2 o. s. ř. odvolací soud znovu rozhodl o náhradě nákladů řízení před okresním soudem a dále rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Ani jeden z účastníků nedosáhl v řízení před okresním soudem aspoň převážného úspěchu ve věci samé. O přikázání jednotlivých věcí, majetkových hodnot a závazků nebylo mezi účastníky sporu. Žalobce se však domáhal vypořádacího podílu téměř tři miliony Kč, zatímco žalovaná navrhovala vypořádací podíl výrazně nižší, než jak rozhodl soud. S ohledem na všechny tyto okolnosti odvolací soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před okresním soudem ani právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.
38. Dle § 148 odst. 1 o. s. ř. rozhodl odvolací soud znovu o náhradě nákladů řízení státu. Náklad důkazu zaplacený zálohou účastníkem tvoří náklad tohoto účastníka, který má být vypořádán při rozhodování o náhradě nákladů mezi účastníky (usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 4609/2017). Nesprávný je tak postup soudu, pokud mezi náklady řízení státu započítává i náklady důkazů kryté zálohami, aby pak od výsledného poměru účastníků na celkových nákladech důkazů u každého účastníka jeho zálohy odečítal. Náklady řízení státu jsou jen ty náklady důkazů, které byly placeny ze státních prostředků a nebyly kryty zálohou (§ 141 odst. 2 o. s. ř.). V této věci se tak jedná o částku 11.897,26 Kč, kterou odvolací soud uložil oběma účastníkům nahradit rovným dílem, tj. každému uložil nahradit státu náklady řízení částkou 5.948,63 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání u Okresního soudu v Pardubicích ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu. O dovolání bude rozhodovat Nejvyšší soud ČR. Dovolání je přípustné, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněně zkoumat jen dovolací soud.

Pardubice 18. března 2019

Mgr. Miloš Zdražil v. r.
předseda senátu